

Europejski dokument podróży dla nielegalnie przebywających migrantów

W 2014 r. państwa członkowskie UE wydały prawie pół miliona decyzji nakazujących powrót wobec migrantów, którzy nie posiadają prawa do wjazdu lub przebywania na terytorium UE. Jednak tylko 40% nielegalnie przebywających migrantów faktycznie powróciło do państwa niebędącego członkiem UE. Jedną z głównych przeszkód uniemożliwiających powrót jest brak ważnych dokumentów podróży dla osób powracających. W grudniu 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący europejskiego dokumentu podróży dla nielegalnie przebywających migrantów. Rozwiązanie kompromisowe z Radą osiągnięto podczas negocjacji w pierwszym czytaniu. Zostanie ono poddane pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym.

Kontekst

Skuteczny powrót obywateli państwa trzeciego, którzy nie spełniają warunków wjazdu, pobytu lub zamieszkania na terytorium UE lub przestali je spełniać, jest uznawany za niezbędny w celu zapewnienia wiarygodności i prawidłowego funkcjonowania polityki migracyjnej UE oraz ograniczania nielegalnej migracji i zniechęcania do niej. Według Eurostatu między rokiem 2008 a 2014 łączna liczba zarządzeń nakazujących opuszczenie państw UE [zmałała](#) o 22,1 %, z poziomu 603 000 do 470 000, podczas gdy liczba obywateli państw trzecich, którzy powrócili do państwa niebędącego członkiem UE, [zmałała](#) o 20,1 %, tj. z poziomu około 211 000 do około 169 000.

[Zalecenie](#) Rady z dnia 30 listopada 1994 r. ustanawia model europejskiego powrotowego *laissez-passer* na potrzeby wydalania obywateli państwa trzeciego. Według [Komisji](#) wykorzystanie tego modelu przez państwa członkowskie jest jednak ograniczone i, podczas gdy jest on uznawany w ramach 15 z 17 obowiązujących [unijnych umów o readmisji](#), jego „zabezpieczenia i normy bezpieczeństwa są krytykowane przez państwa trzecie, z którymi prowadzone są negocjacje dotyczące umów o readmisji, gdyż jest on podatny na fałszerstwa i oszustwa”. We wrześniu 2015 r. Komisja zaprezentowała [Plan działania UE w zakresie powrotów](#), którego celem było powszechniejsze stosowanie europejskich powrotowych *laissez-passer* do celów powrotu nielegalnych migrantów, m.in. przez poprawę zabezpieczeń tego dokumentu.

Wniosek Komisji

W grudniu 2015 r. Komisja Europejska przedstawiła [wniosek](#) dotyczący rozporządzenia w sprawie europejskiego dokumentu podróży do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich w dążeniu do ustanowienia specjalnego dokumentu podróży dla obywateli państw trzecich objętych decyzją nakazującą powrót. Dokument posiada jednolity format oraz ulepszone zabezpieczenia i elementy techniczne, zwłaszcza pod względem zabezpieczeń przed podrobieniem i fałszowaniem. Jego celem jest zapewnienie szerszej akceptacji przez państwa trzecie i zwiększonego stosowania tego dokumentu do celów readmisji, w tym w kontekście operacji powrotowych dotyczących krajów nieobjętych formalnymi umowami. Zgodnie z tym wnioskiem europejski powrotowy dokument podróży powinien ograniczyć obciążenie administracyjne dla właściwych organów konsularnych, a zatem przyczynić się do skrócenia czasu trwania procedur niezbędnych do zapewnienia powrotu i readmisji.

Porozumienie trójstronne

[Kompromis](#) z Radą osiągnięty w pierwszym czytaniu podczas negocjacji międzyinstytucjonalnych oraz poparty przez Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) w dniu 12

lipca 2016 r. podkreśla potrzebę zapewnienia przez państwa członkowskie UE skutecznego stosowania europejskiego powrotowego dokumentu podróży. Kompromis obejmuje także odniesienia do współpracy z przedstawicielstwami dyplomatycznymi w tej kwestii, poszanowania prawa międzynarodowego i prawa Unii oraz potrzeby włączenia do europejskiego dokumentu podróży informacji na temat wyjazdu i przyjazdu obywatela państwa trzeciego. Kompromis przewiduje także, że Komisja „dokonuje przeglądu skutecznego wdrożenia tego rozporządzenia oraz przedstawia sprawozdanie na ten temat nie później niż 24 miesiące po jego wejściu w życie”.

[Sprawozdanie](#) w pierwszym czytaniu ma zostać poddane pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym we wrześniu po głosowaniu dotyczącym wynegocjowanego rozwiązania kompromisowego (sprawozdawca: Jussi Halla-Aho, ECR, Finlandia).